

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Nienke Elzinga
telefoon 038 499 76 62
n.elzinga@overijssel.nl
Zaaknummer 5462063

De Marken
Mevrouw M.L. van Ommeren
Prinses Beatrixweg 2
7433 DB SCHALKHAAR

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
05.11.2019	2019/0297906			

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte mevrouw Van Ommeren,

U heeft een verzoek tot het wijzigen van uw ontheffing op grond van de Wet natuurbeschermingswet – onderdeel soorten (verder Wnb) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 24 juli 2019¹ ontvangen. De wijziging is in verband met een verandering van de activiteit en periode van uitvoering voor de locatie Kolkmansweg 7, 7a en 9. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Besluit

Wij wijzigen uw ontheffing² voor de locatie Kolkmansweg 7, 7a en 9 in Schalkhaar. Dit in verband met de wijziging van de periode van uitvoering en type werkzaamheden - sloop en nieuwbouw in plaats van renovatie - voor de betreffende locatie. Voor de Rielerenkweg blijft de ontheffing ongewijzigd in stand. De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen) weergegeven.

De aanvraag tot wijziging en de bijbehorende stukken zijn onderdeel van de ontheffing.

Deze ontheffing is geldig vanaf de eerste dag na het verzenden van onze beslissing tot en met 31 december 2021.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd³. De verschuldigde leges voor dit besluit bedragen € 580,00.

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

¹ EDO-kenmerk 2019/0230642.

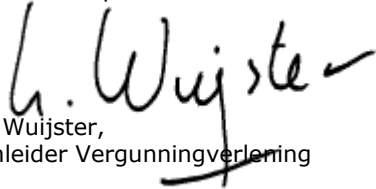
² Op basis van art. 3.3, eerste lid Wnb.

³ Belastingverordening Overijssel

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met Nienke Elzinga, te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 76 62. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2019-003362 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1
Bijlage 2
Bijlage 3

Voorschriften
Overwegingen bij het besluit
Locatie tijdelijke voorzieningen gierzwaluw

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van Deventer.
- J.M. de Wever van EcoTierra in Deventer.

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 – 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 - VOORSCHRIFTEN

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail naar ons of in een telefoongesprek altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit 2019/0297906. Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal een week voor aanvang van de werkzaamheden dient u de datum van de start te melden met een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
  - de contactpersoon ter plaatse, inclusief een telefoonnummer;
  - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige⁴, inclusief een telefoonnummer;
  - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
  - het kenmerk van deze beschikking 2019/0297906.
3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Voor deze wijzigingen moeten opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld worden. Alleen na toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

Soortspecifiek

1. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare broedperiode van de gierzwaluw. De werkzaamheden mogen uitsluitend worden uitgevoerd in de periode vanaf 16 augustus tot en met 15 april.

---

⁴ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

5. U dient vervangende permanente verblijfplaatsen te plaatsen. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:
  - Aan de Kolkmansweg 7, 7a en 9 dient u minimaal 5 neststenen aan te brengen. Dit zijn duurzame, onbeschilderde, houtbetonnen neststenen van het type Vivara of neststenen met een aantoonbare vergelijkbare kwaliteit;
  - De neststenen dient u binnen 50m van de huidige nestgelegenheden te realiseren. De neststenen plaatst u geclusterd bij elkaar;
  - De neststenen dient u aan te brengen in de kopgevels die op het noorden georiënteerd zijn. De neststenen moeten tenminste zes meter boven maaiveld geplaatst worden. De neststenen mogen niet in de volle zon hangen en dienen vrije uitvliegruimte te hebben;
  - De bepaling van de exacte locaties heeft aantoonbaar onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw plaatsgevonden.

6. U dient in het broedseizoen 2019 vijf houten, tijdelijke, gierzwaluwkasten op te hangen aan de Kolkmansweg 5, als opgenomen in bijlage 3. De gierzwaluwnesten voldoen aan de eisen gesteld in het kennisdocument van de gierzwaluw. De kasten hangen onder een overstek op minimaal 3 meter hoogte. De lampen en garagedeuren worden niet gebruikt in het broedseizoen. De tijdelijke kasten zullen blijven hangen totdat de nieuwe nestlocaties zijn gerealiseerd.

7. U moet een ecologisch logboek (laten) bijhouden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat dan onder andere om het bijhouden van data van uitvoeren, het toegepaste type neststeen, afweging als voor een ander type neststeen wordt gekozen, afweging voor locaties van de neststenen en oplossingen bij onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek dient aanwezig te zijn op de werklocatie.

BIJLAGE 2 - Overwegingen bij het besluit

Het besluit bestaat uit de ontheffing en voorschriften. In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluiten de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	WEERGAVE VAN DE FEITEN	8
A1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	8
	A1.1 Omschrijving van het project / activiteiten	8
	A1.2 Doelstelling van het project	8
	A1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	8
	A1.4 Periode	8
	A1.5 Onderliggende documenten	8
	A1.6 Aanvullende gegevens	8
A2	Bevoegdheid	8
	A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
A3	Procedure	9
	A3.1 Overeenstemming andere provincie	9
	A3.2 Adviesverzoek aan gemeente	9
A4	Toetsingskader soorten	9
	A4.1 Wettelijke regels	9
	A4.2 Provinciaal beleid	9
	A4.2.1 Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur	9
	A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017	10
	A4.2.3 Jaarrond beschermde vogelnesten	10
B	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	11
B1	Inhoudelijke beoordeling	11
	B1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	11
	B1.1.1 Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat	11
	B1.1.2 Beoordeling uitgevoerd onderzoek	12
	B1.2 Invloed van het project op betrokken soorten	12
	B1.2.1 Effectbeoordeling in de aanvraag	12
	B1.2.2 Toetsing van de effectbeoordeling	12
	B1.3 Alternatieven voor realisatie van het project / de activiteiten	13
	B1.3.1 Alternatievenafweging in de aanvraag	13
	B1.3.2 Toetsing van de alternatievenafweging	13
	B1.4 Wettelijk belang van het project	14
	B1.4.1 Motivatie wettelijk belang in de aanvraag	14
	B1.4.2 Toetsing aan wettelijk belang	14
	B1.5 Beoordeling staat van instandhouding	15
	B1.6 Toetsing aan overige vereisten	15
	B1.7 Eindconclusie toetsing	15

B1.8	Zorgplicht blijft altijd gelden	15
C	Slotconclusie	15

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

A1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Op 09 april 2018 is een ontheffing⁵ verleend voor het mogen aantasten van diverse gierzwaluwnesten aan de Rielerenkweg en aan de Kolkmansweg vanwege de renovatie van woningen. U verzoekt ons om deze ontheffing aan te passen omdat u de woningen aan de Kolkmansweg (7, 7a en 9) wilt slopen en vervangen door nieuwbouw. Mogelijk worden ook de tuinen geroid.

De sloop van de woningen aan de Kolkmansweg 7, 7a en 9 vindt plaats eind 2019. De nieuwbouw zal in een later stadium plaatsvinden. Er wordt buiten het vogelbroedseizoen gewerkt. De werkzaamheden duren per woning enkele dagen. Het aanwezige asbest wordt voor aanvang van de werkzaamheden verwijderd.

A1.2 Doelstelling van het project

Woonstichting De Marken wil de huisvesting in overeenstemming brengen met de huidige normen voor duurzaamheid en een gezonde leefomgeving. Daarvoor wordt het woningcomplex aan de Kolkmansweg in Schalkwijk gerenoveerd respectievelijk gesloopt en geïsoleerd.

A1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de gierzwaluw van het verbod om nesten en rustplaatsen opzettelijk te vernielen of te beschadigen⁶.

A1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 oktober 2019 tot en met 31 december 2021.

A1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Rapportage nader onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw, huismus en steenmarter van 14 oktober 2017;
- Ontheffing project Rielerenkweg/ Kolkmansweg te Schalkhaar van 9 april 2018 met kenmerk 2018/0025006.
- Aanvraag tot wijziging van 24 juli 2019.
- Aanvullende informatie over noodzaak sloop van 15 oktober 2019.

A1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 24 juli 2019 ontvangen. Op 3 oktober 2019 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 15 oktober 2019⁷ ontvangen.

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden (hoofdzakelijk) plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁸. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

---

⁵ Ons kenmerk 2018/0025006.

⁶ Art. 3.1, tweede lid

⁷ Ons kenmerk 2019/0320587.

⁸ Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid.

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A3 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van Deventer gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren. Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A4 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming⁹ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹⁰ zijn voor de toetsing relevant.

A4.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7).

A4.2.1 Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur

Met de Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hierna: Omgevingsverordening) hebben wij een nadere invulling gegeven aan enkele wettelijke regels. In deze verordening zijn een aantal nationaal beschermd diersoorten vrijgesteld van de verbodsbepalingen. Het gaat om soorten die algemeen voorkomen. De betreffende soorten zijn opgenomen in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. De populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Deze vrijstellingen zijn aanvullend aan de vrijstellingen via de gedragscodes.

Voor de soorten in de eerder genoemde bijlage geldt een vrijstelling voor het opzettelijk doden of vangen. Dit geldt alleen als dit nodig is in het belang, zoals dit is weergegeven per soort in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. Voor deze soorten is het ook toegestaan om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen, als aan onderstaande voorwaarden zijn voldaan.

---

⁹ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

Voorwaarden

- De vrijstelling voor de handeling is niet geregeld in een door de minister goedgekeurde gedragscode.
- Er zijn geen andere bevredigende oplossingen om de doelstellingen van de handelingen te bereiken.
- De algemene zorgplicht is in acht genomen. Dat wil zeggen dat het opzettelijk vangen en doden van dieren zoveel mogelijk is voorkomen.

A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

In onze beleidsregel¹¹ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹² (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

A4.2.3 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹³ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten van de gierzwaluw zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het

---

¹¹ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹² Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-onthefingen-wet-natuurbescherming/>.

¹³ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

B TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

B1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument soorten¹⁴ (voorheen de soortenstandaard) van de gierwaluw bij onze toetsing.

B1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

B1.1.1 Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat

Op 28 april 2017 is een verkennend vooronderzoek uitgevoerd naar de aanwezige beschermde plant- en diersoorten in het projectgebied. Het onderzoek werd uitgevoerd door EcoTierra. In de periode van mei tot oktober 2017 is er nader onderzoek uitgevoerd naar de gierwaluw, huismus, vleermuizen en de steenmarter. Het aantal veldbezoeken is gebaseerd op de potentiële aanwezigheid van de verblijfplaatsen. In totaal hebben 13 veldbezoeken plaatsgevonden. De onderzoeken zijn uitgevoerd in overeenstemming met de geldende onderzoeksprotocollen en kennisdocumenten van BIJ12 (tot juli 2017 Soortenstandaarden van RVO). In deze onderzoeken is alleen aanwezigheid van de gierwaluw vastgesteld.

Op 18 juli 2019 heeft er aanvullend een quickscan plaatsgevonden in de tuinen van de woningen. De quickscan bestond uit een veldbezoek (18 juli 2019, 25°C, licht bewolkt en droog) en een bronnenonderzoek. In eerste instantie waren de onderzoeken gericht op de woningen omdat daar de ingrepen zouden plaatsvinden. In verband met de sloop is het aannemelijk dat ook de tuinen worden aangetast. De tuinen bestaan met name uit tegels en verwilderde planten (zie figuur hieronder). De tuinen zijn begrensd door hagen. Er zijn geen beschermde/ niet vrijgestelde planten, amfibieën, reptielen, grondgebonden zoogdieren of insecten waargenomen. Ook uit het bronnenonderzoek zijn geen relevante waarnemingen naar boven gekomen.

Figuur 1 – Foto aanzicht van een te slopen woning aan de Kolkmansweg

Gierwaluwenonderzoek

Het onderzoek naar de gierwaluw is uitgevoerd zoals beschreven in de soortenstandaard 'Gierwaluw' van RVO en het 'Kennisdocument voor de gierwaluw' van BIJ12. In overeenstemming met deze documenten zijn er drie onderzoeken uitgevoerd in de periode 1 juni tot 15 juli. Vanaf circa 20.30 uur tot een half uur na zonsondergang is gelet op exemplaren die terugkeerden naar hun nest of zwermgedrag vertoonden. In de ochtenduren is gelet op uitvliegende exemplaren.

¹⁴ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

Kolkmansweg

Bij de Kolkmansweg 9 is er één nestlocatie waargenomen onder een loodslab bij de schoorsteen. De nestlocatie bij de Kolkmansweg is een geïsoleerd nest. Er zijn geen andere nesten waargenomen aan de andere woningen binnen het project.

De gierzwaluwpopulatie bestaat uit een netwerk van allerlei kleine en grote subpopulaties in de bebouwde kom van Schalkhaar/ Deventer. Gierzwaluwinventarisaties van IVN Deventer laten zien dat het aantal nesten in Schalkhaar sinds 2016 is toegenomen. In de jaren 2014 tot 2016 zijn nesten van gierzwaluwen waargenomen bij de woningen 7, 9 en 19 aan de Kolkmansweg. Bij verschillende woningen in beide straten zijn gierzwaluwnesten en kasten aanwezig. De verblijfplaatsen van de gierzwaluw die tijdens de renovatie van de woningen verloren gaan zijn onderdeel van de populatie te Schalkhaar/ Deventer.

B1.1.2 Beoordeling uitgevoerd onderzoek

Het uitgevoerde onderzoek is naar onze mening voldoende om de aanwezigheid en functies van de gierzwaluw binnen het plangebied vast te stellen.

Het onderzoek is tijdens de broedperiode van de gierzwaluw en onder de juiste weersomstandigheden uitgevoerd. Volgens het kennisdocument geeft onderzoek tussen 21:00 en 22:30 uur de grootste kans om het invliegen in een opening waar te nemen. U heeft het onderzoek op de juiste tijdstippen uitgevoerd. Het voldoet aan het beschreven onderzoek in het kennisdocument van de gierzwaluw.

B1.2 Invloed van het project op betrokken soorten

B1.2.1 Effectbeoordeling in de aanvraag

Als gevolg van de werkzaamheden gaat er 1 verblijfplaats van de gierzwaluw verloren. U neemt de volgende mitigerende maatregelen:

- U heeft op 12 april 2019 vijf houten, tijdelijke, gierzwaluwkasten opgehangen in de directe omgeving van de woningen (Kolkmansweg 5, bedrijfsgebouwen van Het Groenbedrijf, zie bijlage 3). De gierzwaluwnesten voldoen aan de eisen gesteld in het kennisdocument van de gierzwaluw. De kasten hangen onder een overstek op minimaal 3 meter hoogte. De lampen en garagedeuren worden niet gebruikt in het broedseizoen.
- Door de kasten in het broedseizoen 2019 op te hangen heeft de gierzwaluw 1 broedseizoen de tijd gehad om de kasten te kunnen ontdekken. De tijdelijke kasten zullen blijven hangen totdat de nieuwe nestlocaties zijn gerealiseerd.
- U zorgt voor permanente duurzame nestgelegenheden (type Vivara) voor de gierzwaluw in de nieuwbouw. Vijf ingemetselde neststenen worden geplaatst in de noordgevel van de Kolkmansweg. Deze neststenen zijn binnen 50m van de huidige nestplaatsen geplaatst. Ze zijn van duurzaam houtbeton gemaakt. De nestkasten voldoen aan het kennisdocument van de gierzwaluw;
- U stelt een ecologisch werkprotocol op waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol is op de locatie aanwezig en onder alle betrokken partijen bekend. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecooloog;
- De werkzaamheden worden begeleid door een gekwalificeerde ecooloog met kennis op het gebied van de gierzwaluw.

B1.2.2 Toetsing van de effectbeoordeling

Door de sloop en nieuwbouw worden nesten van de gierzwaluw beschadigd, vernield en weggenomen. Aan de Kolkmansweg is er één nestlocatie aanwezig op nummer 9. Omdat de nesten jaarrond beschermd zijn, is er sprake van een overtreding van een verbodsbepalingen.

Maatregelen ten behoeve van het beschadigen en vernielen van nestgelegenheden

Door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen van de gierzwaluw wordt er in de meest geschikte periode gewerkt. U voert de werkzaamheden uit in de periode oktober- maart. In die periode is de gierzwaluw afwezig. Hierdoor wordt het verstoren van de gierzwaluw voorkomen.

Maatregelen ten behoeve van het realiseren van tijdelijke en permanente, duurzame nestgelegenheden

Gierzwaluwen keren elk jaar in het broedseizoen terug naar hun nest. De woning met het gierzwaluwnest wordt gesloopt en er vindt niet direct nieuwbouw plaats. Hierdoor heeft u niet het eerstvolgende broedseizoen dat de gierzwaluwen terug komen weer permanente voorzieningen gerealiseerd. Daarom is het belangrijk dat er tijdelijke, vervangende voorzieningen komen in de directe omgeving van de huidige nestplaats. In overeenstemming met de kennisdocumenten moet vervanging voor aanvang van de broedperiode zijn gerealiseerd. Bij gebruik van de juiste vervangende nestgelegenheden leidt de vernietiging van de verblijfplaatsen niet tot een verslechtering van de staat van instandhouding. Op minder dan 50m van de oorspronkelijke nestgelegenheden dient u duurzame, onbeschilderde nestkasten van het type Vivara of kasten met een aantoonbare vergelijkbare kwaliteit aan te bieden. U heeft binnen 100 meter 5 duurzame tijdelijke vervangende houten kasten opgehangen in april 2019. De gierzwaluwen hebben hierdoor 1 broedseizoen de tijd gehad de vervangende voorzieningen te ontdekken. Door op korte afstand en met ruime gewinningstijd vervangende kasten te realiseren is functionaliteit geborgd.

Er zijn permanente vervangende verblijfplaatsen nodig om de huidige verblijfplaatsen te vervangen. U dient minimaal 5 neststenen aan de Kolkmansweg te realiseren. Hierdoor wordt met een factor 2 gemitigeerd. De neststenen voldoen aan het gestelde in het kennisdocument van de gierzwaluw. In de voorschriften hebben wij opgenomen onder welke voorwaarden het ophangen van de gierzwaluwkasten moet plaatsvinden. Onder die voorwaarden is de functionaliteit van deze nesten gewaarborgd en verslechtert de staat van instandhouding van de soort niet. U dient in het logboek op te nemen hoe en waar de neststenen zijn geplaatst met een onderbouwing waarom de nieuwe vervangende situatie voldoet aan de eisen die de gierzwaluw aan zijn verblijfplaats stelt.

Wij adviseren u om in de hoekpannen van woningen openingen te creëren, zodat ook daar extra nestgelegenheid wordt geboden voor de gierzwaluw.

Conclusie toetsing

Als gevolg van de sloop en nieuwbouw van de woningen aan de Kolkmansweg 7, 7a en 9 wordt er 1 nestgelegenheid van de gierzwaluw beschadigd, vernield en weggenomen. Hiervoor heeft u een ontheffing nodig.

In de volgende paragrafen toetsen wij of de ontheffing op basis van de wet verleend kan worden.

B1.3 Alternatieven voor realisatie van het project / de activiteiten

B1.3.1 Alternatievenafweging in de aanvraag

De ontwikkeling is locatie gebonden. Uit een bouwkundige analyse is gebleken dat de woningen aan de Kolkmansweg 7,7a en 9 in een dermate slechte staat van onderhoud verkeren dat renovatie volgens u geen duurzame oplossing is. Er is geen reëel alternatief voor de ingreep, waarbij effecten op de gierzwaluw volledig te voorkomen zijn. Bij de uitvoering van de werkzaamheden houdt u rekening met de kwetsbare periodes van desbetreffende soorten. Door de gekozen werkwijze is het effect van de werkzaamheden op beschermde soorten tot een minimum beperkt. Bovendien komt er meer nestgelegenheid beschikbaar die dient als verblijfplaats voor de gierzwaluw. Samenvattend concludeert u dat er geen alternatieve bevredigende oplossing is die minder negatieve effecten op beschermde soorten heeft.

B1.3.2 Toetsing van de alternatievenafweging

Het project is locatie specifiek. De woningen dienen gesloopt te worden omdat ze te verouderd zijn. Renovatie is de meest duurzame oplossing, zowel voor de bewoners als voor de gierzwaluw. Sloop van de woningen is nodig om de veiligheid en gezondheid van haar bewoners te garanderen. Het verbeteren van het binnenmilieu van woningen is één van de speerpunten uit de Nationale aanpak Milieu en Gezondheid

van de overheid. Door de nieuwbouw verbetert de technisch staat van de woningen. De verbeterde isolatie verlaagt de energielasten sterk. Ook verbetert het comfort en het binnenmilieu.

De gekozen werkwijze en planning is afgestemd op de leefwijze van de gierzwaluw. Door het creëren van permanente verblijfplaatsen in de woningen worden er duurzame verblijfplaatsen aangeboden die minimaal dezelfde condities hebben als de huidige verblijfplaats van de gierzwaluw. Wij onderschrijven dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn, waarbij minder effecten optreden voor beschermde soorten. Het hanteren van een andere planning en werkwijze heeft voor de natuurwaarden geen voordelen.

B1.4 Wettelijk belang van het project

B1.4.1 Motivatie wettelijk belang in de aanvraag

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid en ter bescherming van flora of fauna.

Volksgezondheid of de openbare veiligheid

De woningen zijn gebouwd in 1947 en 1950 en zijn sterk verouderd. De energetische prestatie van de woningen is bijzonder slecht (label E) en de woningen zijn qua klimaatbeheersing sterk verouderd. Hierdoor voldoet de technische kwaliteit en bewoonbaarheid niet meer aan de eisen van deze tijd. De constructie van het dak is aangetast en aan het weggroten. Door tocht en vocht treden allerlei gezondheidsklachten op zoals allergieën en luchtwegklachten. De slechte staat heeft schimmelvorming tot gevolg. Schimmel heeft een slechte invloed op de gezondheid van de huurders. Tevens is er asbest aangetroffen in de daken. Er zit een gezondheidsrisico aan asbestdaken. Het verdient sterk de voorkeur om asbestdaken te saneren. Het verbeteren van het binnenmilieu van woningen, scholen en kindercentra is één van de speerpunten uit de Nationale aanpak Milieu en Gezondheid van de overheid. Door de woningen te renoveren en om te vormen tot goed geïsoleerde woningen worden enerzijds de energielasten sterk verlaagd en anderzijds het comfort en binnenmilieu verbeterd.

Het project draagt daarmee bij aan de verbetering van de volksgezondheid.

Bescherming van flora en fauna

Het energiezuiniger maken van de woningvoorraad is een belangrijk actiepunt uit het Energieakkoord van de Rijksoverheid. Een belangrijk doel van het Energieakkoord en het Energieconvenant is het tegengaan van het broeikaseffect op klimaatverandering. Klimaatverandering kan tot gevolg hebben dat soorten zich verplaatsen ten gevolge van verandering en/of ongeschikt worden van habitat, uitsterven van soorten en veranderingen in de voedselketen.

Hoewel het tegengaan van de effecten van het broeikaseffect een mondiale aangelegenheid is, is de ontwikkeling van en het streven naar reductie van emissies voor ieder individueel land een belangrijk politiek thema. Wil op mondiaal niveau de problematiek van het broeikaseffect worden aangepakt, dan zal ook op nationaal niveau dienen te worden geïnvesteerd. Het herontwikkelingsproject vormt een onderdeel van zo'n investering.

De nadelige effecten van het broeikaseffect zijn divers. Zonder maatregelen om de effecten een halt toe te roepen dan wel te minimaliseren zullen de consequenties voor veel dieren en planten desastreus uitwerken met als worstcasescenario het (lokaal) uitsterven. Door het klimaatprobleem bij de bron aan te pakken (vermindering uitstoot broeikasgassen) kunnen hier op den duur veel soorten baat bij hebben.

B1.4.2 Toetsing aan wettelijk belang

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

Het wettelijk belang van de flora en fauna laten we buiten beschouwing. Het belang valt niet binnen de doelstelling van het project en is daarmee niet relevant.

B1.5 Beoordeling staat van instandhouding

De gierwaluw is een algemene soort in Nederland en de staat van instandhouding is momenteel "gunstig" (SOVON, 2017). De verblijfplaatsen van de gierwaluw in de gebouwen binnen het renovatieproject vormen een klein onderdeel van de functionele leefomgeving van de populatie in Schalkhaar. De sloop heeft geen effect op het gebruik van het gebied als vliegroute en/ of foerageergebied. De maatregelen waarborgen voldoende dat de staat van instandhouding van deze soort niet verslechtert.

B1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁵ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om de gevraagde ontheffing te weigeren op basis van art. 1.10, derde lid Wnb.

B1.7 Eindconclusie toetsing

De gevraagde ontheffing van de verbodsbepalingen voor de gierwaluw kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast. Er is geen andere bevredigende oplossing voor handen waarbij minder effecten op de beschermde soorten optreden. Er is een wettelijk belang aanwezig om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

B1.8 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁶. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

C Slotconclusie

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde wijziging voor de sloop van woningen aan de Kolkmansweg te Schalkhaar te verlenen. Om de bescherming van natuurwaarden zo goed mogelijk te borgen zijn aan de ontheffing voorschriften verbonden.

---

¹⁵ Wnb, art. 1.10, derde lid.

¹⁶ Art. 1.11, eerste en tweede lid

BIJLAGE 4 – Locatie tijdelijke vervangende voorzieningen gierzwaluw

